

INTERVIEW Davey Gerlings, directeur Nekovri

‘Koel- en vrieshuizen zitten in een wurggreep’

BART PALS

Koel- en vrieshuizen worden hard geraakt door de torenhoge energieprijzen. Branchevereniging Nekovri maakt zich zorgen. Niet alleen hebben de leden zelf te maken met grote onzekerheid, ook dreigt de voedselvoorziening in gevaar te komen, waarschuwt directeur Davey Gerlings.

Hoe zwaar hebben de koel- en vrieshuizen te lijden onder de energiecrisis?

Het is ontzettend zorgelijk in onze sector. Wij hanteren sinds vorig jaar een soortgelijke clause als de wegvervoerders met hun dieselclause, maar dan voor energie. We hanteren daarbij de APX-prijzen (day ahead markt, red.). De gemiddelde prijs van augustus is daarbij vertienvoudigd vergeleken met een paar jaar geleden. De daadwerkelijke kosten zijn afhankelijk van de energiecontracten, maar bij veel koel- en vrieshuizen lopen die eind dit jaar af. Bij hen zal de energierekening vertienvoudigen.

Hoeveel procent van de kosten is energie bij koel- en vrieshuizen?

Bij koelen is het zo'n 15 tot 20%. Bij vriezen is dat zo'n 25% bij nieuwe systemen, bij de wat oudere zelfs 35%. En veel leden moeten het hebben van value added services, zoals het heel snel bevriezen van vlees. Dan is het aandeel energie zelfs nog groter.

Gaan klanten akkoord met prijsstijgingen?

Theoretisch moeten ze akkoord gaan volgens de algemene voorwaarden. Maar iemand kan wel weglopen. De koel- en vrieshuizen slaan voor 90% voeding op. De vraag is of de prijsstijgingen doorberekend kunnen worden aan de consument. 20% van de kosten van een appel bestaat uit transport en opslag. Als onze tarieven verdubbelen, kan de consument die appel niet meer betalen. Dat maakt het lastig.

Een vrieshuis dat nog een 'oud' contract heeft, is spekkoper

vergeleken met een concurrent die de huidige tarieven moet betalen. Daar kun je bijna niet tegen concurreren.

De meeste vrieshuizen kopen 50% langjarig in en 50% op de spotmarkt. Ze kunnen namelijk een beetje spelen met de energievraag door de dag heen en 's middags is stroom vaak goedkoper dan 18 uur 's avonds. Bij koelen gaat dat niet, daar moet de temperatuur tot op een tiende graad gelijk blijven. Ook hebben veel vrieshuizen zonnepanelen op hun dak, maar daar kan zeker niet de hele rekening mee gedekt worden. Als het hele dak vol ligt, is het vaak maximaal 25%. Ik maak me vooral zorgen om concurrentie met het buitenland, omdat de bedrijven daar minder voor hun energie betalen vanwege overheidsmaatregelen.

Zijn er al leden die hun deuren moeten sluiten?

Onze sector zit in een wurggreep. Appels komen in september van het land. Omdat wij die goed kunnen opslaan, liggen ze het hele jaar vers in de winkel. We sturen daarbij op vraag en aanbod en beïnvloeden dus ook de marktprijs van appels. Als we onze koelhuizen in september zouden uitzetten, worden de appels als veevoer doorgedraaid. Er wordt dan heel veel voeding verspild. Dan hebben we een maatschappelijk en economisch probleem door voedseltekorten in de rest van het jaar. We kunnen de koelhuizen niet uitzetten, dat is funest voor de samenleving. En een paar graden warmer

zetten, kan ook niet vanwege eisen aan voedselveiligheid.

Prijzen van voedsel gaan dus fors omhoog?

Dat zal het wel moeten betekenen. De vraag is of de keten en de consument dat op kunnen brengen. Zo laten diverse telers hun kassen op dit moment leeg staan vanwege de hoge energiekosten. Het kan dus ook zijn dat er straks minder aanbod is voor ons om spullen op te slaan. Bovendien kun je een vrieshuis niet zomaar even uitzetten. Als hij jarenlang op -20 graden heeft gekoeld, krijg je anders scheuren in wanden en muren.

Dat is dan een droevig vooruitzicht voor je leden?

Jazeker. Daarom hebben we steun vanuit de overheid nodig. In landen om ons heen gebeurt dat al, daar is dus wel perspectief. Hoewel ik hier de laatste tijd wat beweging bespeur, is er nog niets concreet. Misschien zijn we als sector iets te scheiden geweest en moeten we meer aan de bel trekken.

Wat verwacht je dan van Den Haag?

Op korte termijn hebben we financiële of fiscale compensatie van de energieprijzen nodig. Daar is ook de consument mee geholpen, want de prijs van voedsel blijft dan binnen de perken. Belasting is een groot deel van onze energierekening. We zitten nog net onder de grens qua verbruik om in aanmerking te komen voor de voordelen van het grootverbruikerstarief. Wij willen dus dezelfde tarieven als de grootverbruikers.

En voor de lange termijn?

De onzekerheid in de sector zorgt ervoor dat er niet meer wordt geïnvesteerd. Dat is jammer, ook omdat onze vrieshuizen restwarmte produceren. Voor de lange termijn moeten we ondersteund worden om dergelijke duurzame ontwikkelingen te financieren, daar is de maatschappij ook mee geholpen. Alleen is de markt nu te volatiel, waardoor niemand het aandurfte om er geld in te steken.